

Təhsil Nazirliyi cavab verir

HÜQUQİ MƏSƏLƏLƏR

Sual: *Lisenzia hansı təhsil müəssisələrinə verilir? Təhsil müəssisələrinə xüsusi razılıq (lisenzia) neçə il müddətinə verilir və lisenzia verilməsi üçün rüsumun miqdarı nə qədərdir?*

Cavab: Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Sahibkarlıq fəaliyyətinin xüsusi razılıq (lisenzia) tələb olunan növlərinin sayının azaldılması, xüsusi razılıq (lisenzia) verilməsi prosedurlarının sadələşdirilməsi və şəffaflığının təmin edilməsi haqqında" 19.10.2015-ci il tarixli 650 nömrəli Fərmanı ilə sahibkarlıq fəaliyyətinin xüsusi razılıq (lisenzia) tələb olunan bütün növləri üzrə (dövlət təhlükəsizliyindən irəli gələn hallar istisna olmaqla) xüsusi razılıq (lisenzia) verilməsi aidiyyəti dövlət orqanlarının rəyini almaqla Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyinə həvalə edilmişdir.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin "Lisenzialaşdırma sahəsində bəzi tədbirlər haqqında" 21.12.2015-ci il tarixli 713 nömrəli Fərmanının qüvvəyə mindiyi gün qüvvədə olan lisenzialar müddətsiz hesab edilmişdir.

Həmin Fərmanla təsdiq edilmiş "Lisenzia tələb olunan fəaliyyət növlərinin (dövlət təhlükəsizliyindən irəli gələn hallar istisna olmaqla) siyahısı və həmin fəaliyyət növlərinə lisenzia verilməsinə görə ödənilən dövlət rüsumunun məbləğləri"ne əsasən aşağıdakı təhsil müəssisələrinin fəaliyyətinin lisenzialaşdırılması və bununla bağlı ödənilən dövlət rüsumunun məbləğləri müəyyən edilmişdir:

- məktəbəqədər təhsil müəssisələri- 1250 manat;
- ümumi təhsil müəssisələri (liseylər və gimnazialar daxil olmaqla)- 2000 manat;
- ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələri (peşə məktəbləri və peşə liseyləri)- 2000 manat;
- orta ixtisas təhsili müəssisələri- 2000 manat;
- ali təhsil müəssisələri- 2750 manat;
- əlavə təhsil müəssisələri- 1500 manat;
- dini orta ixtisas təhsili müəssisələri- 2000 manat;
- ali dini təhsil müəssisələri- 2750 manat.

Sual: *Təhsil müəssisələrinin idarə olunması qaydası necədir?*

Cavab: "Təhsil haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 30.1-ci maddəsinə görə təhsil müəssisəsi aşkarlıq, şəffaflıq və demokratiklik prinsipləri əsasında bu Qanuna, digər normativ hüquqi aktlara və öz nizamnaməsinə uyğun idarə edilir.

Dövlət təhsil müəssisəsinə rəhbərliyi dövlət ali təhsil müəssisələrində Azərbaycan Respublikası Prezidenti, yerli icra hakimiyyəti orqanlarının tabeliyində olan məktəbəqədər təhsil müəssisələri istisna olmaqla digər təhsil müəssisələrində Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi tərəfindən təyin edilmiş dövlət təhsil müəssisəsinin rəhbəri (rəhbərliyi) həyata keçirir. Dövlət təhsil müəssisəsinin ali idarəetmə orqanı elmi və pedaqoji şuralardır. Elmi və pedaqoji şuraların yaradılması və fəaliyyəti Təhsil Nazirliyi tərəfindən təsdiq olunmuş əsasnaməyə və təhsil müəssisəsinin nizamnaməsinə əsasən müəyyən edilir.

Bələdiyyə təhsil müəssisəsinə rəhbərliyi bələdiyyə tərəfindən təyin edilmiş bələdiyyə təhsil müəssisəsinin rəhbəri (rəhbərliyi) həyata keçirir.

Özəl təhsil müəssisəsinə rəhbərliyi həmin təhsil müəssisəsinin təsisçilər (himayəçilər, qəyyumlar) şurası tərəfindən təyin edilmiş özəl təhsil müəssisəsinin rəhbəri (rəhbərliyi) həyata keçirir.

Təsisçisi (təsisçiləri) əcnəbilər, vətəndaşlığı olmayan şəxslər və ya xarici hüquqi şəxslər, o cümlədən nizamnamə kapitalının və ya səhmlərinin 51%-dən çoxu əcnəbilərə, vətəndaşlığı olmayan şəxslərə və ya xarici hüquqi şəxslərə məxsus təhsil müəssisəsinin rəhbərinin müavini Azərbaycan Respublikasının vətəndaşı olmalıdır. Göstərilən təhsil müəssisəsinin rəhbərinin və onun müavininin namizədliliyi Təhsil Nazirliyi ilə razılaşdırılır. Həmin təhsil müəssisəsinin dövlət qeydiyyatına alınması təhsil müəssisəsi rəhbərinin və onun müavininin namizədliliyi razılaşdırıldıqdan sonra həyata keçirilə bilər.

Təhsil müəssisəsinin idarə olunmasının demokratikliyi və şəffaflığını təmin etmək məqsədi ilə təhsil müəssisəsində idarə və özünüidarə orqanları (ümumi yığıncaq, himayəçilər, elmi, elmi-metodiki, pedaqoji, məktəb, valideynlər, təhsilalanlar, qəyyumlar şuraları və s.) yaradıla bilər. Bu qurumların yaradılması qaydaları və səlahiyyətləri təhsil müəssisəsinin nizamnaməsi ilə müəyyən edilir.

Təhsil müəssisəsinə rəhbərlik həmin müəssisənin statusuna uyğun olaraq rektor, direktor, müdir tərəfindən təhsil müəssisəsinin nizamnaməsinə uyğun həyata keçirilir.

Təhsil müəssisəsinin idarə edilməsi ilə bağlı məsələlərə təhsili idarəetmə orqanları istisna olmaqla, dövlət və yerli özünüidarəetmə orqanlarının və digər təşkilatların müdaxiləsinə yol verilmir.

Sual: *Təhsil müəssisəsinin ərazisi özəlləşdirilə bilərmi?*

Cavab: Qanunvericiliklə dövlət təhsil müəssisələrinin ərazisinin özəlləşdirilməsi qadağan edilmişdir. Belə ki:

- "Dövlət əmlakının özəlləşdirilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 6-cı maddəsinə görə dövlət icbari ümumi orta təhsil müəssisələrinin özəlləşdirilməsi qadağandır;

- "Təhsil haqqında" Azərbaycan Respublikası Qanununun 37.6-cı maddəsinə əsasən dövlət mülkiyyətində olan təhsil müəssisəsinin (məktəbəqədər təhsil müəssisələri istisna olmaqla) özəlləşdirilməsi qadağandır;

- Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin müvafiq qərarları ilə təsdiq edilmiş ali, orta ixtisas və ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrinin nümunəvi nizamnamələrinə görə dövlət mülkiyyətində olan ali, orta ixtisas və ilk peşə-ixtisas təhsili müəssisələrinin özəlləşdirilməsi qadağandır;

- Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 13.01.2011-ci il tarixli 5 nömrəli qərarı ilə təsdiq edilmiş "Ümumtəhsil məktəbinin Nümunəvi Nizamnaməsi"nin 10.13-cü bəndinə əsasən ümumtəhsil məktəbinin əmlakı özəlləşdirilə və icarəyə verilə bilməz.

Sual: *Əmək və icra intizamının pozulmasına görə tətbiq edilən intizam tənbehinin hansı növləri var?*

Cavab: İşçi əmək funksiyasını tam və ya qismən yerinə yetirmədikdə, yaxud keyfiyyətsiz yerinə yetirdikdə, həmçinin əmək müqaviləsi ilə müəyyən edilmiş vəzifələrini, müəssisədaxili intizam qaydalarını pozduqda işgötürən ona aşağıdakı intizam tənbehlərindən birini verə bilər:

- a) töhmət vermək;
- b) sonuncu xəbərdarlıqla şiddətli töhmət vermək;
- c) kollektiv müqavilələrdə nəzərdə tutulmuşdursa, aylıq əməkhaqqının 1/4-i məbləğindən çox olmamaq şərti ilə cərimə etmək;
- ç) əmək müqaviləsini Əmək Məcəlləsinin 70-ci maddəsinin "ç" bəndi ilə (işçi özünün əmək funksiyasını və ya əmək müqaviləsi üzrə öhdəliklərini yerinə yetirmədikdə, yaxud əmək vəzifələrini kobud şəkildə pozduqda) ləğv etmək.

İşgötürən intizam tənbehini verərkən işçinin şəxsiyyətini, kollektivdə nüfuzunu, peşəkarlıq səviyyəsini, onun törətdiyi xətanın xarakterini nəzərə almalıdır. Bu maddənin ikinci hissəsində göstərilmiş intizam tənbehlərindən hər hansı biri tətbiq olunmadan işçiyə yazılı və ya şifahi qaydada xəbərdarlıq edilə bilər. Xəbərdarlıq intizam tənbehi sayılır.

İntizam tənbehi verilməmişdən əvvəl işgötürən işçidən yazılı izahatın verilməsini tələb

edir. İşçinin yazılı izahat verməkdən imtina etməsi ona intizam tənbehi verilməsini istisna etmir.

İntizam tənbehi, işçi tərəfindən əmək və ya icra intizamının pozulduğu aşkar edildiyi gündən bir ay keçənədək verilə bilər. İşçinin xəstə olduğu, yaxud məzuniyyətdə, ezamiyyətdə olduğu vaxt həmin müddətə daxil edilmir.

İntizam xətasının törədildiyi gündən altı ay keçdikdən sonra işçiyə intizam tənbehi verilə bilməz. Müəssisənin maliyyə-təsərrüfat fəaliyyətinin auditinin (yoxlanılmasının, təftiş aparılmasının) nəticələri ilə aşkar edilmiş vəzifə hüquq-pozması ilə bağlı intizam xətalmasına görə işçiyə həmin xətalara törədildiyi gündən iki il keçdikdən sonra intizam tənbehi verilə bilməz.

İntizam tənbehi, yalnız işçi ilə əmək müqaviləsi bağlamaq, onun şərtlərini dəyişdirmək və ona xitam vermək səlahiyyətinə malik olan işgötürən tərəfindən verilə bilər.

Bir intizam xətasına görə yalnız bir intizam tənbehi verilir. Bir dəfə törədilən bir intizam xətasına görə eyni zamanda bir neçə intizam tənbehi verilə bilməz. İntizam tənbehi işçiyə işdə olduğu iş günü ərzində verilə bilər. Məzuniyyətdə, ezamiyyətdə olan, əmək qabiliyyətini müvəqqəti itirdiyi müddət ərzində işçiyə intizam tənbehi verilə bilməz.

İntizam tənbehi işgötürənin əmri (sərəncamı, qərarı) ilə verilir. İşçi həmin əmrlə (sərəncamla, qərarla) tanış edilməli və onun tələbi ilə əmrin surəti ona təqdim olunmalıdır.

İntizam tənbehi verilən gündən altı ay müddətində qüvvədə olur.

İşçi verilən intizam tənbehindən nəticə çıxararaq əmək funksiyasını yüksək səviyyədə yerinə yetirərsə, müəssisədaxili əmək və intizam qaydalarını pozmazsa işgötürən işdə fərqləndirilmə qaydasında intizam tənbehini vaxtından əvvəl öz əmri (sərəncamı, qərarı) ilə ləğv edə bilər.

İşçi intizam tənbehi verilərkən işgötürən tərəfindən qanunvericiliyin tələblərinin və onun hüquqlarının pozulduğunu iddia edərsə, fərdi əmək mübahisəsinin həlli üçün məhkəməyə müraciət edə bilər.

İntizam tənbehinin qüvvədə olduğu müddət ərzində əmək funksiyasını yüksək peşəkarlıqla yerinə yetirdiyinə, müəssisədaxili intizam qaydalarına əməl etdiyinə görə işçi hər hansı həvəsləndirmə vasitələri ilə mükafatlandırılarsa, həmin mükafatlandırıldığı gündən ona verilmiş intizam tənbehi qüvvədən düşmüş hesab edilir.